

Ігри українських дітей

Подоляночка

Діти беруться за руки й стають у коло. Вибирають „подоляночку”. Діти співають, а „подоляночка” робить все те, про що вони співають:

Десь тут була подоляночка,
Десь тут була молодесенька.
Тут вона стояла,
До землі припала,
Личка не вмивала,
Бо води не мала.
Ой встань, встань, подоляночко.
Обмий личко, як ту шкляночку.
Візьмися в бочки, -
За свої скочки,
Підскочи до раю,
Бери сестру скраю.

„Подоляночка” вибирає когось з кола, і та стає на її місце.

Цурка

Усі діти діляться на 2 команди і стають у два ряди один проти одного. Кожен хлопчик у руках тримає тичку, яка називається „цурковником”. Посередині, між рядами, лежить кулька, яка називається „цуркою”. Цю кульку кожна з команд намагається перекотити на протилежний бік. Діти тривалий час ведуть боротьбу у перекочуванні цієї кульки. Команда, до котрої наблизиться кулька, вважається переможеною. У „Цурку” діти іграють переважно взимку.

Панас

Діти іграють у кімнаті. Одному з них зав’язують очі, ставлять біля порога і говорять:
Панас, Панас!

Не лови нас.

На тобі коробочку груш

Та мене не ворущ.

Після цього діти тихенько ходять по кімнаті, а „Панас”, розкинувши руки, намагається піймати кого-небудь. Кого спіймає, той стає „Панасом”, і гра продовжується.

Панас - 2

Грають хлопці та дівчата. За бажанням хтось стає „Панасом”, йому зав’язують очі хустинкою, виводять на середину площадки і звертаються з такими словами:

- Панасе, Панасе! На чому стоїш?

- На камені!

- Що продаєш?

- Квас!

- Лови курей, та не нас.

„Панас” починає ловити, і кого з гравців спіймає, той стає „Панасом”

Куці-баба

У цю гру звичайно грають діти взимку у великій хаті. Одному з граючих зав'язують очі хусткою, ставлять на порозі і питають:

- Бабо, бабо! На чим стоїш?
- На глах-лободах.
- А що ти їси?
- У мене каша на полиці.
- А мені ж даси?
- Чорта з'їси!

Тоді ударяють його рукою, і всі тікають. Якщо „Куці-баба” когось спіймає – тому зав'язують очі. А якщо ні – продовжується гра.

- А чия то, бабо, каша на полиці стоїть?
- Моя.
- А я виїм.
- А я з києм.
- А я утечу.
- А я дожену.
- А я в ополонку.
- А я за головку.

І знову ударяють і розбігаються. Якщо „Куці-баба” нікого не зловить, повертається на своє місце.

- Бабо, бабо? Чиє то поросятко по смітнику ходить?
- Моє.
- Коли ти його заколеш?
- Завтра.
- А мені ж даси?
- Чорта з'їси.

Якщо і цього разу „Куці-баба” нікого не спіймає, завершують гру.

- Ти, бабо, сліпа?
 - Сліпа, синочку, сліпа.
 - Що ж тобі дати?
 - Дай, синочку, борошенця на галушечки.
- Хтось насипає бабі жменю піску абощо.

Ластівка

Дві дівчинки беруться за руки і стають навпроти іншої пари, яка так само тримається за руки.

Одна пара говорить:

- Печу, печу ластівки!

Інша питає:

- Нашо печешь? Лиха впечеш, лиха й піймаєш!...

Тоді дівчатка, котрі почали розмову, роз'єднують руки, і кожна біжить у протилежний бік.

Інші двоє, кожна окремо, намагаються піймати перших, не давши їм з'єднатися. Якщо та пара, яка почала бігти першою, знову з'єднується, то їй припадає знову тікати, а другій парі – ловити. Якщо ж якусь з дівчаток, що почали гру, впіймають, то ця гра, що не збіглась, ловитиме, а інша – тікатиме.

Перепілка

Діти беруться за руки і роблять коло. Посередині стоїть дівчинка – „перепілочка”. Всі співають:

А в перепілки да головка болить.
Тут була, тут була перепілочка,
Тут була краснопірочка.
„Перепілка” держиться за голову.

А в перепілки да очиці болять.
Тут була, тут була перепілочка,
Тут була краснопірочка.
„Перепілка” береться за очі.

А в перепілки підошви болять.
Тут була, тут була перепілочка,
Тут була краснопірочка.
„Перепілка” ударяє себе по підошвах.

А в перепілки да животик болить.
Тут була, тут була перепілочка,
Тут була краснопірочка.
„Перепілка” держиться за живіт.

А в перепілки да ушиці болять.
Тут була, тут була перепілочка,
Тут була краснопірочка.
„Перепілка” держиться за вуха.

А в перепілки да умер мужичок
Тут була, тут була перепілочка,
Тут була краснопірочка.
„Перепілка” плаче.

А в перепілки да ожив мужичок.
Тут була, тут була перепілочка,
Тут була краснопірочка.
„Перепілка” танцює.

Ти, перепілко, не корись, не корись,
Старшому, меншому поклонись, поклонись,
Куди хоч, перескоч, тільки трави не толоч.
„Перепілка” кланяється комусь з кола, і той стає „перепілкою”.

Коло „Царівна”

Хлопці й дівчата, узявшись за руки, стають у коло, вибирають „царя” й „царівну”. Царівна перебуває в колі, Царевич – за ним. Усі співають:

Ой, у городочку, царівна, царівна,
А за городочком царів син, царів син.
Приступи, царенко, близенько, близенько,
Поклонись царівні низенько, низенько.
Поклонись, царенко, ще ближче, ще ближче,
Поклонись царівні ще нижче, ще нижче.
Пророби царівні вороточка, вороточка,
Вивези царівну з городочка, з городочка.

Обведи царівну кругом ряду, кругом ряду
Та й постав царівну у ряду, у ряду.

„Царевич” виконує все, про що йому проспівує, бере „царівну” за руку і ставить у ряд поруч із собою. Потім вибирають другого „Царя” й „Царівну”.

У довгої лози

Усі гравці стають один за одним, обличчям у потилицю, на відстанні сажня, голову і спину нахиляють. Гравець, котрий стоїть позаду, розганяється, перестрибує через кожного і стає попереду всіх так само, як і всі гравці. За ним те саме робить другий, третій... Позаяк при цій грі усі безперервно посуваються вперед, то щоб не зайти далеко, вони розвертаються в інший бік і продовжують грати.

Перстень

Діти сідають рядком або колом. Беруть якусь маленьку річ, частіше перстень. Цей перстень кладуть у руки так, щоб відгадчик не знав, у кого цей перстень. А для цього діти наставляють руки, і той, що роздає перстень, кладе свої руки з перстнем в інші руки і, кому забажає, тому й опустить той перстень. Це все добре бережеться, щоб відгадчик не побачив перстня. Коли вже перстень розданий, той, хто відгадує, підходить до сидячих і каже:

Гадало, гадало
По полю ходило,
Дай, Боже, вгадать
І перстеньок взять.

Він підходить до дитини, яка, на його думку, має в своїх руках перстень. Коли ж угадає, то сідає на його місце, а той стає відгадчиком.

Коли відгадчик не вгадає, все повторюється знову, аж поки він не вгадає.

Заїнько

Дівчатка та хлопчики стають у коло, побравшись за руки. Обраний „заїнько” ховається в кущі, а всі його просять:

Заїнько, заїнько, йди до нас,
Сіренький, сіренький, йди до нас.
Ой да кося, йди до нас.
Заїнько виходить з кущів і стає в середину кола. Тоді діти співають:

Заїнько, заїнько, лягай спать,
Заїнько, сіренький, лягай спать.

Заїнько лягає спати. Тоді знову приспівують:

Заїнько, вставай,
Сіренький, вставай,
Ой да кося, вставай.

Заїнько встає. Його просять умитись, взутись, причесатись... Робить усе, що його просять. Нарешті кажуть:

Заїнько, заїнько, вдар тропачка,
Сіренький, сіренький, вдар тропачка.

Ой да кося, вдар тропачка.
Заїнько танцює і вибирає іншого на роль, а сам встає в коло.

Латки

Діти збираються грати в латки, хтось говорить:
- Давайте грати в латки.
Відразу ж б'є сусіда по плечу і тікає, примовляючи:
Латка-битка,
Шовкова нитка,
На мені не була,
На тобі ізгнила!

„Полатаний” переслідує втікача, але не промине „полатати” й іншого, хто потрапить під руку.
Вдаривши, каже: „Латка”.
„Полатаний” намагається передати латку третьому....

Регіт

Всі стають у ряд по два, а спереду один – „регіт”. „Регіт” каже:
Горю, горю, палаю,
Кого люблю, спіймаю!
Раз, два, три!
Остання пара – лети!

Остання пара біжить, „регіт” ловить. Кого вловив, з тим стає в пару, а той, хто лишився, буде „реготом”. Якщо „регіт” нікого не вловив, ця пара, що тікала, стає попереду, а „регіт” лишається „реготом”, аж поки когось не вловить.

Чий батько дужчий

Двоє гравців сідають на землю, беруться за руки і, упершись ступнями ніг, намагаються перетягти один одного. Хто перетягне – той дужчий.

Мовчанка

Коли діти дуже розкричаться, хтось нагадає про цю гру і скоромовкою проговорить:

Їду до дому
На зелену соломку.
На тій соломі
Сидить жаба.
Хто писне,
Той жабу хлисне,
Мені можна говорити
Сто раз,
А іншому – ані раз.

Всі замовкають. Ведучий намагається кого-небудь викликати на розмову. Хто перший заговорить, той програв.

Гречка

Усі діти стають попарно, беруться рука за руку, і кожен одну ногу тримає вільною рукою.
Залишаючись на одній нозі, починають скакати в один бік, приспівуючи:

Ой, гук, гречки,
Чорні овечки,
А я гречки намелю,
Гречаників напечу.

<http://ua.ua.info/content/?action=article&parent=&id=1087&catid=15&subcatid=174>